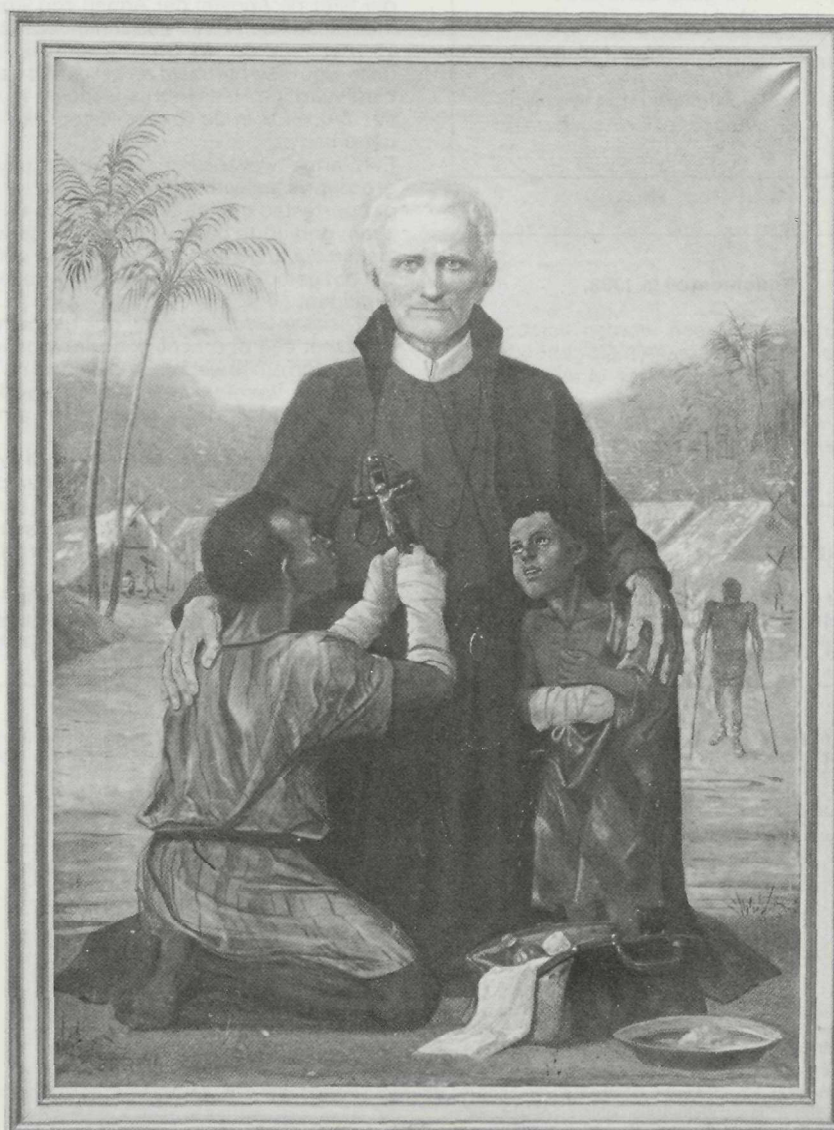

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Petrus Donders in het melaatsenkamp (Schilderij van Windhausen 1924)

AGENDA 1982

20 juni	5e Europees koningschieten te Eindhoven.
27 juni	Kringdag "Maasland" te Erp bij gilde O.L. Vrouw en H. Catharina.
15 aug.	Kringdag Kempenland bij Gilde St. Catharina te Eersel.
22 aug.	Districtsdag Kempenland-Oost te Heeze.
22 aug.	15e Liefdadigheidsfestijn bij Sint Sebastiaan Hilvarenbeek.
29 aug.	Kringdag Baronie en Markiezaat te Teteringen.
18-19 sept.	Vrij Gildefeest te Gemert.
9 okt.	Hoofdliedendag Provinciehuis te 's-Hertogenbosch.

Gildefeesten in 1983.

De kringsecretarissen worden verzocht de data van de gildefeesten die gehouden zullen worden in 1983 vóór 14 aug. 1982 op te geven. In het volgende nummer zullen wij deze data vermelden in de agenda.

VAN DE REDACTIE

Alle copie voor het volgend nummer dient voor 14 augustus bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

VRAGENRUBRIEK

De redactie verklaart zich gaarne bereid eventuele vragen van de lezers over alles, wat het gildewezen betreft, te beantwoorden.

Zaligverklaring te Rome van Peerke Donders

Bij de zaligverklaring van Peerke Donders.

ROME - 23 mei 1982 - "Aan de hand van God worden we geleid, waarheen Hij ons hebben wil". Dit zijn eigen woorden van de grote Brabander, geboren in Tilburg op 27 okt. 1809, die later de Apostel der Armen zou worden. En inderdaad heeft Z.H. Paus Johannes Paulus II op 23 mei 1982 op het Sint-Pietersplein te Rome deze woorden herhaald en bevestigd dat de Eerbiedwaardige Heer Petrus Donders in de reeks der ZALIGEN in de Rooms-Katholieke Kerk opgenomen is.

Een arme weverszoon van Tilburg werd een groot priester en missionaris. Hij verliet zijn geboortestad en het land om in een onherbergzaam gebied te gaan werken voor de armen en zieken die ongeneeslijk waren, maar ook ging hij om het geloof te brengen onder de bosnegers en indianen.

De Dienaar Gods, zoals hij ook genoemd wordt, ging met een opdracht door de Voorzienigheid ingegeven om te werken in - zoals we nu zeggen - „de derde wereld” voor bekeringswerk en verzorging onder de armsten der armen, als priester.

Op 16 september 1842 landde hij te Paramaribo en van 1856 tot 1883 werkte hij in Kamp Batavia onder de melaatsen. In 1865 begon zijn missiewerk in Suriname bij de Redemptoristen. Op 57-jarige leeftijd legt hij de gelofte af bij de genoemde paters.

In 1885/1886 doet Peerke Donders opnieuw bekeringswerk onder de negers en melaatsen en op 14 januari 1887 - 77 jaar oud - overlijdt hij, na 45

„DE GILDETRON” driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.

Redacteuren: voor Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521

voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2431

voor Peelland: Fr. van der Velden, Eindje 7, 5715 PK Lierop, tel. 04926-256

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 04166-1516

voor Kempenland: R. Haase, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527

voor Het Land van Cuijk: H. Christiaans, Koperwiekstraat 8, 5451 XN Mill, tel. 08859-3430

voor Baronie en Markiezaat: B. Minnebach, Nieuweweg 32, 4631 TG Hoogerheide, tel. 01646-4761

Administratie: H. A. J. v. Erve, Rootven 60, 5066 AX Moergestel, tel. 04243-1306.

Betalingen: Rabobank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom.

(Girorekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 12,— per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij

bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

Gedrukt bij offsetdrukkerij Harry Bek & Zn. B.V. Veghel.

MUSEUM KEMPENLAND EINDHOVEN

"DE BRABANTSE GILDEN. Een fotodocumentaire van Hans-Joachim Schröter" in Museum Kempenland Eindhoven, tot 19 juli.

Ter gelegenheid van het Europees Koningschieten, dat na Aken, Nijmegen, Peer en Koblenz - mede in het kader van de viering "Eindhoven 750 Jaar Stad" - voor de vijfde keer te Eindhoven wordt gehouden op 19 en 20 juni op de terreinen van de Karpendonkse Plas, toont Museum Kempenland de foto-tentoonstelling "DE BRABANTSE GILDEN" tot 19 juli 1982. Deze fotodocumentaire is door de Eindhovense fotograaf Hans-Joachim Schröter vervaardigd.

Deze tentoonstelling bestaat uit een reeks van zestig kleurenfoto's, waarin de fotograaf een visueel verslag geeft van het Brabantse gildewezen. Het is geen gemakkelijke opgave om in een beperkt aantal momentopnamen toch een in wezen doorlopend verhaal als ook de sfeer van de gilde-feesten vast te leggen.

Het idee om over de Brabantse gilden een fotoverslag te maken is bij Hans-Joachim Schröter in de jaren 1970 opgekomen, toen hij werd verzocht gildefeestelijkheden op de gevoelige plaat vast te leggen. Aangetrokken en geboeid door de sfeer van het hele gilde-gebeuren heeft hij in 1978 een voorstel tot vervaardiging van een fotodocumentaire over de Brabantse gilden bij de provincie Noord-Brabant neergelegd. Nadat in 1980 de benodigde subsidie wordt verleend, reist hij in dat jaar de gilde-feestiviteiten af o.a. in Groot-Linden, Haarsteeg, Luyksgestel, Middelbeers, Mierlo en Oirschot. De kleurenopnamen voor deze tentoonstelling zijn dus merendeels in deze plaatsen ontstaan. Om tot een kwalitatief bevredigend resultaat te komen, heeft de fotograaf de kleurenvergrotingen zelf met de hand afgedrukt.

Voor Museum Kempenland is het een genoegen de "eerste presentatie" van deze fototentoonstelling in haar museum te hebben.

Om de expositie toch een Eindhovens tintje te geven zijn de tien bestaande gilden in Eindhoven uitgenodigd enige gilde-attributen aan te leveren, zodat de bezoeker in staat gesteld wordt het fotografisch beeld zo nodig met de werkelijkheid te kunnen vergelijken. Zo zijn er een aangeklede gildekoning en vendelier, medaillons van oude vaandels, trommen, een voetboog, vlakbaanboog, een oud geweer, een gekalligrafeerde ledenlijst, twee schilderijen en andere objecten te zien.

Het grote aantal gilden in Eindhoven en het feit dat de organisatie van het vijfde Europees Koningschieten in Eindhoven plaats vindt, moge erop duiden dat de gilden in deze jubilerende stad een levende traditie zijn.

De tentoonstelling is in Museum Kempenland aan het Stratumseind 32 te bezichtigen van maandag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur én op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Peter Thoben.

2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013
2012-2013	2012-2013

jaar lang in Suriname te hebben gewerkt.

De Zalgiverklaring is een officiële uitspraak van de Kerk, dat een man als hij door God begenadigd is, hetgeen in zijn leven openbaar is geworden. Het houdt in dat op de plaatsen waar hij speciaal gekeerd wordt, ook vereerd mag worden. In Peerke vinden we nu een richtingwijzer hoe geleefd kan worden en in hem zien we een voorbeeld hoe christenen dat kunnen doen. Vandaar een overweging bij deze Zalgiverklaring van Peerke voor onze GILDETROM, de spreekbuis voor onze GILDEBROEDERS.

De zalgiverklaring viel samen met nog vier andere personen op de trappen van de Sint Pieter. Hierbij waren vele Brabanders en Surinamers aanwezig, w.o. Mgr. Alfrink en Mgr. Bluijssen.

Mgr. Bluijssen heeft voor de aanvang der plechtigheden het leven van Peerke Donders voorgelezen, waarna het Groot-Tilburgs mannenkoor een couplet van Peerke's lied "Petrus Donders grote held, Tilburg wil Uw naam eren" zong. Na de voorlezing verklaarde Paus Johannes Paulus II dat hij op het verzoek van de Bisschop namens vele gelovigen van het bisdom en advies van de "Kerkelijke Congregatie van de Graven der Heiligen" van zijn bevoegdheid gebruik maakte door te verklaren dat Petrus Donders in het vervolg zalgig genoemd kon worden. Hij stelde de jaarlijkse "geboortedag in de Hemel" vast op 14 januari, dat is de sterfdag van Peerke.

Na het Evangelie sprak de Paus in het Italiaans over de vijf zaligen, die het werk van Christus zelf hebben willen voortzetten: de missionering. Vervolgens sprak hij ook in het Nederlands over Peerke Donders en bestempelde hem als "De Apostel der Melaatsen". "Door het leven - zo ging de Paus verder - heeft hij getoond hoe de verkondiging van de blijde boodschap van de verlossing, onder bevrijding van de zonde steeds een bevestiging vinden moet door echt evangelisch leven, een leven van daadwerkelijke liefde voor de naaste, vooral voor de geringsten van de broeders van Christus".

De naaste burens van Peerke's geboortehuis, de dames R. Vermeer en R. Jonkers boden de Paus een in Tilburg vervaardigd damasten Altaardwaal met Kelkdoekjes aan. De Paus heeft hen in het Nederlands bedankt. De dames zeiden later: "We hadden er geen woorden voor, we stonden sprakeloos"

We hadden gedacht toch even de aandacht voor deze echte Brabantse apostel, die wist wat armoede, ziekte, heidendom, verdrukking, missionering en ontwikkelingswerk was, te vragen van onze gildebroeders.

Het was ook Peerke die met eigen woorden heeft neergeschreven: "Estote Parati" d.w.z. Weest bereid. Als hij bereid was om zich in te zetten voor dat zware werk dat God van hem verwachtte en het heel zijn leven heeft waargemaakt en dat met ziekte heeft bekocht, dan mogen wij dankbaar zijn voor wat zich te Rome heeft afgespeeld en dat hij in de rij van de Zaligen is opgenomen. God heeft zijn leven geleid en bekroond.

De Paters Redemptoristen hebben ook weer een voorspreker bij God. (Ik denk dat de H. Alphonsus M. de Liguori wel een knipoogske zal zetten). Pater Dankelman, als Vice-postulator, heeft bergen werk moeten verzetten om Peerke voor te dragen. Het is een deel van het leven van deze Pater geworden. Hij is het die elke dinsdagmiddag de gebedsdienst en het smeekuur in de Kapel leidt te Tilburg. Moge Pater Dankelman het verder wat makkelijker gaan.

Ook Peerke kijkt nu gelukkiger toe. Dat laatste doet hij ook voor de mensen die deze grote volksheilige, welke onder en met de armen leefde en werkte, vereren en aanroepen in het eigen leven, voor het heil van de zieken en op plaatsen waar grote behoefte is aan geestelijke hulp.

Gildebroeders weest ook bereid om waar ook of wanneer het nodig zal zijn klaar te staan tot „bereidheid" om iets te willen verrichten in dienst van God of de evenmens. Het is immers een punt dat in heel veel gildecaarten voorkomt. Wil men de gildetraditie hoog houden en uitdragen dan moet daar toch nog wel eens aan gedacht worden, maar wat mooier is: er moet naar gewerkt worden. Hier hebben we een steunpilaar in ons Brabantse land gevonden. Peerke, een doodgewone jongen, die zich inzette voor Kerk, voor Overheid, voor de geestelijke belangen van de medemens en ook voor de wereldse zaken; hij leefde met de armsten mee, dus met de gewone mens. Daarvoor offerde hij zich op en is voor NU een voorbeeld in de moderne wereld.

J.T.

Loonopzand, 25 mei 1982.

N.B. In een lied t.e.v. Peerke Donders dichtte Pater J. Dankelman:
"U hebt altijd voor anderen gewerkt,
U hebt altijd Uw medemens versterkt".

ALGEMEEN

Sint-Ambrosiusgilden

RECTIFICATIE

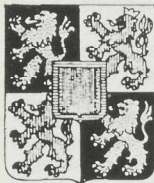
Bronvermelding.

Het artikel met betrekking tot het Gestelse Sint-Ambrosiusgilde is ontleend aan "DE HISTORIE VAN HET SINT-JORISGILDE, GESTEL EN

BLAARTHEM", in 1981 als fraaie paperback uitgegeven bij gelegenheid van het 550-jarig jubileum van het gilde.

De auteur, jonge deken Eef Reker, heeft met veel liefde voor zijn gilde dit document tot stand gebracht, dat op ongeunstelde wijze een historische doorsnede van het Gestelse gilde geeft.

R.H.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Kringonderscheidingen

Aan onderstaande verdienstelijke gildebroeders werd een kringonderscheiding uitgereikt: drie gildebroeders van Gilde **Sint Joris te Middelbeers**, Ant. Klaassen, J. v. d. Hout en P. van Roover en L. C. M. Craninckx, koning van Gilde **Sint Sebastiaan in Diessen**.

Oirschot Gilde Sint Sebastiaan

Koninklijke onderscheiding.

Op 29 april 1982 kreeg de gildebroeder **A. E. M. van Esch**, archivaris van Gilde Sint Sebastiaan te Oirschot door Burgemeester Sanders een koninklijke onderscheiding uitgereikt.

Wij feliciteren hiermee de gildebroeder van Esch die hierin een erkenning mag zien voor het vele werk dat hij voor het gildewezen heeft verricht.

Instructiedagen voor trommen en vendelen

Door de technische commissies voor vendelen en trommen werd besloten in 1982 de instructiedagen gecombineerd te houden.

De eerste dag werd gehouden op 2 mei in Oostelbeers en is goed geslaagd.

Hieronder geven wij de data van de volgende instructiedagen:

4 juli in Hulsel op het sportterrein en 12 september in Middelbeers op een terrein aan de Hei-akkersweg.

Verder deelt de tromcommissie mede dat de volgende marsen te verkrijgen zijn:

1. De Model-mars.
2. De Gildetrom.
3. Mobilisatie.
4. Schotse mars IV.

15e Liefdadigheidsfestijn in Hilvarenbeek

Zoals eerder bekend is gemaakt wordt op 21 en 22 augustus 1982 in Hilvarenbeek het 15e Liefdadigheidsfestijn gehouden.

Gilde Sint Sebastiaan is druk doende met het treffen van de voorbereidingen.

40 Gilden hebben reeds hun medewerking toegezegd.

Op zaterdag 21 augustus zullen ruim 200 geestelijk-gehandicapten dit feest mee komen vieren. Er is een leuk middag-programma opgezet. Omstreeks 6 uur zal er een aangepaste eucharistieviering plaats hebben onder leiding van Pastor van Beers van de Donksbergen in Duizel.

Kleine Kring 'De Verbroedering' jubileerde

Veel gasten, felicitaties en sprekers op 5 maart 1982 in Oirschot. Daar hielden de tien gilden van de kleine kring 'De Verbroedering' een receptie ter gelegenheid van hun gouden jubileum.

Van 20.00 tot 21.00 uur was het in café-restaurant in 't Zand een gaan en komen van autoriteiten, waaronder burgemeester en wethouders van Oirschot, gilde-overheden, het kringbestuur van het kwartier van Oirschot en vele anderen.

Deze kleine kring is het oudste overkoepelend orgaan in het gildewezen van Noord-Brabant. In 1932 stichtten een aantal gildebroeders uit verschillende dorpen deze bond met als doel het organiseren van schietwedstrijden voor kruisboog en handboog.

De tien aangesloten gilden die nu hun jubileum vieren zijn St. Joris, St. Sebastiaan, St. Barbara en Broederschap van Onze Lieve Vrouwe uit Oirschot, St. Joris en St. Catharina uit Moergestel, St. Joris uit Diessen, St. Joris Oostelbeers, St. Joris Middelbeers, St. Sebastiaan Westelbeers.

Eerste spreker tijdens de feestavond was de heer Aarts die samen met de heer van de Loo en de heer Everts een jubileumboek heeft samengesteld waarin de geschiedenis van de kleine kring van het eerste begin tot nu toe staat beschreven. Hij overhandigde het eerste gedenkboek aan de voorzitter van de kring, de heer J. Timmermans van gilde St. Joris uit Diessen. Deze kreeg daarna het woord waarin hij een beeld schetste van het ontstaan, het in stand houden, en de werking van 'De Verbroedering'.

De heer v. Erven, voorzitter van het Kwartier van Oirschot schetste de goede band die er tussen de beide organisaties bestaat. Een band die vanaf het begin bestaan heeft, want de eerste voorzitter van de verbroedering was tevens voorzitter van het Kwartier. Dit was de heer P. Schilders, die samen met dhr. P. C. de Brouwer het Kwartier hebben opgericht. De drie fundamenteën waarop een gilde stoelt, te weten trouw, dienstbaarheid en broederschap vond hij bij de jubilerende bond terug, zelfs in de naam.

De heer Wolfs, de voorzitter van het feestcomité, kondigde na zijn dankwoord enkele humoristen aan die voor een prettige voortzetting van de avond zorgden. Op 6 juni zullen t.g.v. dit jubileum op grootse wijze schietwedstrijden worden gehouden.

Gilde Sint Catharina Moergestel

"Het zilveren rad van Sinte Catrien 1982"

De wedstrijden welke op de zondagen 18 en 25 april zijn gehouden zijn wederom buitengewoon goed geslaagd. Gilde St. Catharina van Moergestel mocht 153 schutters inschrijven voor deze wedstrijd met de Kruisboog op de Wip.

Op de eerste wedstrijddag wisten reeds een 7-tal schutters alle pijlen raak te schieten terwijl 18 schutters maar 1 pijl misten.

Ruim de helft van de deelnemende schutters hadden meer dan 15 van de 20 pijlen raak geschoten.

Dus er bleef nog volop spanning over voor de tweede schietdag.

Na 'n spannende en sfeervolle tweede wedstrijd moesten uiteindelijk nog 2 schutters afkampen om het zo fel begeerde Zilveren Rad, t.w. Ad Michelbrink van de Sacramentsgilde uit Hulsel en Kees v. d. Ven van Gilde St. Brigida uit Nettersel.

Kees v. d. Ven liet Ad het nakijken en kon van Hoofdman Harrie Wolfs van Gilde St. Catharina "Het Zilveren Rad van Sinte Catrien 1982" in ontvangst nemen. Bij de dames was Nel Hendriks uit Reusel de sterkste. Er werden verder nog ruim honderd prijzen aan de deelnemende schutters uitgereikt.

De Overheid, Schietcommissie en Gildebroeders van St. Catharina zullen er alles aan doen de komende jaren ook weer dezelfde goede sfeer en onderlinge broederschap te handhaven.

De uitslag van de eerste 10 beste geplaatste schutters is als volgt:

1. Kees v. d. Ven - Nettersel
2. Ad Michelbrink
3. L. Dekker
4. J. v. Laarhoven
5. C. v. d. Ven - Zeelst
6. Theo Broens
7. Peter Wolfs
8. H. Schellekens
9. Piet Luyten
10. Theo Eltink

Gilde Sint Joris Oirschot

GEZOCHT

Op 24 en 25 juni 1939 organiseerde dit gilde een Gildefeest ter gelegenheid van zijn 400-jarig bestaan.

Voor dit Gildefeest werd ook een programmaboekje samengesteld.

In het archief van het gilde is slechts een gedeelte van dit programmaboekje aanwezig.

Het gilde zou graag in het bezit willen van een volledig programmaboekje of een volledige copie van dit boekje (zowel tekstpagina's als advertentiepagina's).

Mocht u genoemd programmaboekje in uw bezit hebben, dan verzoeken wij u contact op te nemen met de secretaris van het gilde Sint Joris, De Gaanderij 31, 5688 TR Oirschot (tel. 04997-1258).

Bij voorbaat hartelijk dank.

IN MEMORIAM

De boom is geveld! Dat kan gezegd worden van de 93-jarige **Willem Luyten** die op 4 mei is overleden in **Hooge Mierde**. Het dorpsleven aldaar heeft in hem een karakteristiek figuur verloren. Gedurende 37 jaren was hij lid van het Kerkbestuur en ook vele jaren tevens lid van het Schoolbestuur. Wij weten dat hij vele onderwijskrachten met de pastoor heeft benoemd. Aan een dergelijke benoeming ging een goed onderzoek vooraf. Zijn functies in het dorpsleven waren talrijk.

Wij noemen hier lid Burgerlijk Armbestuur, bestuurslid Harmonie, Rode Kruis en oprichter Bejaardenbond.

Bij deze vele functies stond echter het gildewezen voorop.

Ruim 60 jaren was hij lid van het Sint-Jorisgilde waarvan vele jaren hoofdman. In 1953 werd hij benoemd tot bestuurslid van de Kring van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”, welke functie hij 21 jaren vervulde en waarvan hij 14 jaar lang de voorzitter was.

Gedurende deze periode was hij ook in het Bestuur van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden de afgevaardigde van de kring „Het Kwartier van Oirschot”. Later benoemde de Federatie hem tot ere-lid.

Bij zijn begrafenis waren vertegenwoordigers aanwezig van alle aangesloten Kringen.

In de ruilverkaveling „De Mierden” heeft hij een grote rol gespeeld. Hij was alom bekend in „De Kempen” en ver daarbuiten als hij den boer opging als paardenpikeur en zijn vele vrienden daarin van advies diende.

Deze vele verdiensten werden gewaardeerd in Pauselijke en Koninklijke onderscheidingen.

Dit werk heeft hij kunnen doen omdat zijn lieve

vrouw, als hij vaak weg was, het werk thuis van hem overnam. Wij wensen haar en zijn grote kinderschaar veel sterkte toe om dit groot verlies te dragen.
Dat hij ruste in vrede.

Gilde St. Monulphus en Gondulphus Knegsel

Op zaterdag 6 februari is gildebroeder **Piet Beerens** op 84-jarige leeftijd overleden. Hij was meer dan 62 jaar lid van het gilde. Zolang zijn krachten het toelieten was hij present bij het gildegebeuren. Vooral de viering van de Patroonheiligen van het gilde op 16 juli was telkenjare een mooie dag voor hem.

Ook was hij trots op de oorkonde die hij bij zijn 60-jarig lidmaatschap van het gilde mocht ontvangen, evenals de Kring-onderscheidingsmedaille en de eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

Op woensdag, 10 februari is hij onder grote belangstelling met gilde-eer begraven.

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot

Op 7 mei 1982 heeft het gilde te Oirschot de laatste eer bewezen aan zijn Standaardrijder **Henk van Laarhoven**.

In 1955 bij het gilde gekomen, was hij als oud-cavalerist bereid de Standaard van het gilde te voeren. Henk was een goede gildebroeder, trouw aanwezig op de vergaderingen, met gezonde inbreng in de gildebelangen en een fijne broederlijke sfeer. Zijn van nature opgewekte en gezellige aard deed hem vele vrienden maken. Zijn plotseling heengaan verraste niet enkel het gilde, maar meer nog zijn vrouw en kinderen.

Moge het vooral hen tot troost zijn, dat zijn nagedachtenis door het gilde blijvend zal worden geëerd.

Gilde-archivaris A. v. E.

Nieuws uit Kempenland

Sint-Catharinagilde, Eindhoven-Stad

Tweede van links de Burgemeester;
tweede van rechts de beeldhouwer.
(Foto: "En Face", Eindhoven).

Op 1 mei 1982 stond voor de gerestaureerde Sint-Catharinakerk in het hartje van Eindhoven het gerenoveerde kerkplein vol mensen.

Er was een bijzonder feest bij gelegenheid van het feit dat Eindhoven 750 jaar stadsrechten bezit.

Het Sint-Catharinagilde, Eindhoven Stad, dat meer dan vijftienhonderd jaar met het centrum van de stad en de Sint-Catharinakerk verbonden was, had gemeend ter herinnering aan deze verbondenheid een daad te moeten stellen.

Het gilde deed op 13 december 1980 in de na-jaarsvergadering van Kring Kempenland het voorstel om in het jubileumjaar 1982 de stad Eindhoven een bronzen beeld aan te bieden, voorstellende: een gildebroeder.

Omdat er geen response kwam besloot het gilde zelf tot realisering daarvan over te gaan.

In de vergadering van Verloren Maandag 1981 besloot het gilde aan de Eindhovense beeldhouwer Hans Goddefroy opdracht te geven tot het ontwerpen van het beeld. Het werd uiteindelijk een voorstelling van een gildetamboer.

Op 1 mei 1982 was het zover. Het 1,50 meter hoge bronzen beeld werd door Burgemeester Dr. G. W. B. Borrie op originele en tevens stijlvolle wijze onthuld, muzikaal omlijst door vele gildetamboers en het gezelschap "Au Joli Bois" met zijn middeleeuwse muziekinstrumenten.

Daarna werd getrokken naar de gildekamer "De Vest", waar een ongedwongen receptie plaats vond.

Op de voet van het bronzen beeld staat in rond-schrift:

"DIE SCUT - SI STUT - SI WAECKT - ALS 'T CRAECKT".

Om een deel der kosten te dekken zijn van het beeld replicas in brons vervaardigd (ca. 28 cm. hoog) in een beperkte oplage, die onder nummer bij notariële akte zijn vastgelegd.

Deze kunstzinnige en exclusieve replicas zijn te koop voor 550,-.

Inlichtingen bij: Fr. Royers, Bomanshof 55,

5611 NK Eindhoven.

Tel. 040-110945.

Ridderlijke gilde van St. Sebastiaan te Eindhoven

In 1977 nam J. Th. M. Melssen, thans medewerker van het Streekarchief te Eindhoven, de taak op zich om een beschrijving te maken van alle archiefmateriaal over ons gilde vanaf 1482 tot heden. Hij rondde in 1981 dit enorme karwei af en het resultaat is een zeer volledige studie van "De Ridderlijke Gilde van St. Sebastiaan en de Eindhovense gilden en broederschappen, inclusief de archiefteksten van 1482 tot 1862".

In de tweede helft van 1982 zal bij voldoende intekening het boek "De Ridderlijke Gilde van St. Sebastiaan te Eindhoven 1482 - 1862" verschijnen. De auteur, J. Th. M. Melssen, heeft met deze uitgave een werk voltooid, dat niet alleen een levendig boek is geworden, maar ook een werk dat voor de geschiedenis van stad en streek, ja zelfs voor onze provincie, uniek mag heten.

Het boek zal worden uitgegeven op een formaat van 30 x 24 cm, gebonden in een veelkleurig

omslag. Het aantal pagina's bedraagt ca. 300.

Het geheel wordt verzorgd door grafische vormgevers en zal rijk geïllustreerd zijn met foto's, kaarten en reproducties van origineel archiefmateriaal.

De prijs van het boekwerk is bij intekening f 75,-.

Daarna zal de verkoopprijs aanmerkelijk hoger zijn. De uitgave is echter slechts mogelijk bij voldoende intekening. Binnen 2 maanden krijgt U bericht of de uitgave kan worden gerealiseerd en welke de verschijningsdatum zal zijn.

Het eerste deel omvat gegevens over Sint Sebastiaan en zijn verering in onze provincie, over schutsgilden en broederschappen en vooral over de Eindhovense gilden en broederschappen, waarbinnen natuurlijk de Ridderlijke Gilde de belangrijkste plaats inneemt, over het brandweerwezen in Eindhoven dat in de jaren 1789—1836 door twee gilden werd waargenomen, en een aantal lijsten met gegevens over archief, de leden en andere wetenswaardigheden tot 1981. Daarna volgt de tekstuitgave van het archief van de gilde tot 1862, het register op persoonsnamen en als bijlage aantekeningen over de thans niet meer bestaande gilde van Sint Barbara (1487—1918).

Door het in druk verschijnen van de teksten van het in 1974—1975 teruggevonden gildearchief is Eindhoven - mede door de eerdere publicatie van het archief van de Catharinagilde 1437—1860 - thans de best gedocumenteerde gilstad!

Deze uitgave is behalve voor allen die belang stellen in stad en streek ook van belang voor gilden en broederschappen, stad - streekhistorici, heemkundigen en genealogen, en is tot stand gekomen met de bedoeling het archief, dat moeilijk leesbaar is en door de tand des tijds aangetast, in bredere kring bekendheid te geven. Uw voorintekening met opgave van het aantal exemplaren, naam, adres, handtekening, kan ongefrankeerd worden verzonden aan:

"De Ridderlijke Gilde van St. Sebastiaan".

Antwoordnummer 13505. 5600 WE Eindhoven.

Voorintekening is mogelijk tot 30 juni a.s.

P. H.M. de Vlam.

Sint-Jorisgilde Stratum

Zondag 18 april vierde dit gilde zijn jaarlijkse patroonsfeest.

In de plechtige gildemis is gebeden voor de levende en overleden gildebroeders.

Door edelsmid Nol Coopmans uit Eindhoven is een speciaal voor dit doel ontworpen en vervaardigde kaars met Sint-Jorisuitbeelding ontstoken ter ere van St. Joris en uit dankbare herinnering aan hen die ons zijn ontvallen.

De Sint-Jorisafbeelding, 'n gedreven messing-brons plastiek (hoogte 18 cm, breedte 13 cm) is bevestigd om de kaars door middel van een 3 cm brede band.

De kaars is 80 cm hoog en heeft een doorsnede van 10 cm.

Telkenjare zullen wij in de kerk de kaars laten branden en de namen voorlezen van de gildebroeders die ons de laatste 25 jaar zijn ontvallen.

Bij een bezoek aan de gildekamer van St. Joris is bezichtiging van het plastiek beslist de moeite waard.

Fr. Bax.

Koningschieten Sint-Martinusgilde Tongelre

Volgens de aloude traditie is het elke twee jaar "Koningschieten" bij het Sint-Martinusgilde uit Tongelre.

Zo ook op deze stralende 16de mei toen in de Sint-Martinuskerk, het hart van Oud-Tongelre, in een sfeerrijke kerk, de H. Mis werd opgedragen, als begin van deze feestdag.

Het Sint-Martinusgilde, met zijn Belgische gasten uit Ganshoorn, was toen al met vliegende vaandels en slaande trommen, onder grote belangstelling de kerk binnen getrokken.

Sfeervol was ook het openingslied van de "Brabant Zangers" die hiervoor waren uitgenodigd door de Weledele Hr. Kuyken, Ere-lid van het Sint-Martinusgilde.

Na de wijding van de vaandels, trommen en bazuinen hoorden we ook nog een prachtige trompetsolo van Erik Bosellie.

Na de H. Mis werd voor de kerk de eed van trouw afgelegd aan de wereldlijke en geestelijke overheid.

Daarna volgde, zoals gebruikelijk de uitbeelding van St. Martinus en de Bedelaar, dat door de vele belangstellenden met een daverend applaus werd gewaardeerd.

Dat de Belgische gasten niet alleen hun vriendschap en waardering hadden meegebracht bleek uit het schitterend geborduurde paneel, uitbeeldende St. Martinus en de Bedelaar, dat namens hen aan het Sint-Martinusgilde werd aangeboden.

De verwachtingen voor het Koningschieten waren natuurlijk hoog gespannen en nadat de huidige Koning zijn schild onder de schutsboom had opgehangen kon na de loting het schieten beginnen.

Voor de gasten en genodigden was een pseudo-vogel op een andere schutsboom geplaatst waarop zij hun geluk konden beproeven.

Dat deze pseudovogel uit het minder goede hout was gesneden bleek uit de voortvarendheid van de gasten die in een mum van tijd deze vogel van de boom schoten.

De sportieve strijd die gestreden werd onder de "echte" schutsboom kostte heel wat meer inspanning van de schutters.

Na 120 schoten verdween het laatste stuk van de vogel uit de boom en het was wederom de huidige Koning Jan van der Voort die het gelukkige schot loste en zich weer voor twee jaar Koning mocht noemen.

Na de eedsaflegging werden allen in de gelegenheid gesteld de nieuwe Koning en Koningin hun felicitaties aan te bieden.

Al met al een prachtig slot van deze feestdag die in een fijne sfeer en saamhorigheid werd gehouden.

Doeye Woldhuis.

Sint-Jorisgilde, Heeze

Zaterdag 24 april vierde dit gilde zijn patroonsfeest.

Deze feestdag werd begonnen met een plechtige gildemis, tijdens welke het prachtige nieuwe hoofdvaandel, vervaardigd door mevrouw Roelofs uit Geldrop, werd ingezegend.

Zeer sfeervol werd het vaandel door de gildebroeders in de kerk ontvouwd en ter inzegening aan de pastoor voorgehouden.

Na de H. Mis werd de eed van trouw aan het geestelijk gezag hernieuwd met het nieuwe vaandel en brachten de vendeliers met hun eveneens nieuwe vendels een groet aan alle aanwezigen.

Ook vier jonge tamboers verrijkten het gilde op deze dag.

Tijdens de koffietafel in het gildehuis werden de heren G. van Asten, W. Scheepers en H. Scheutjens bij gelegenheid van hun 60-jarig gildebroederschap gehuldigd door burgemeester/koning H. Bosman, door kapitein J. Cuijten en door districtsraadsheer L. van Exel.

's Middags werd er geschoten om de J. van der Weiden-wisseltrofee en 's avonds vierden de gildebroeders een zeer geslaagd en welverdiend feest.

Het Sint-Jorisgilde uit Heeze heeft met deze prachtige dag en nieuwe aanwinsten getoond dat het een nieuwe bloeiperiode tegemoet gaat.

L. van Exel

IN MEMORIAM

Sint-Jorisgilde, Gestel en Blaerthem.

Op 20 maart overleed **A. L. Tonneijk**, zilverdrager in het gilde.

In zijn 26-jarig gildebroederschap werd Bert een graag geziene persoonlijkheid bij zijn medegildebroeders.

Dit moge onder meer blijken uit de grafrede die regerend deken H. Goudsmit hem meegaf:

Wij zijn vandaag hier samen bijeen om afscheid te nemen van onze gildebroeder Bert Tonneijk.

Hij was één van onze oudste gildebroeders en drager van de zilveren jubileumspeld.

Hij was een trouw gildebroeder, die ondanks zijn hoge leeftijd van 80 jaar zich nog altijd nauw betrokken voelde bij het gildegebeuren.

Vaak met veel humor en een kwinkslag wist hij zijn mening duidelijk te maken.

Toen ik vorige week maandag Bert in het ziekenhuis bezocht, kon ik hem nog bewonderen: hoe moedig hij zich schikte in zijn ziekbed en hoe hij nog grappen maakte over onze ouderlingen.

Vijf dagen later was Bert ontslapen, rustig zoals hij geleefd heeft.

Vandaag nemen wij afscheid van een gildebroeder, die een leegte achterlaat in ons gilde.

Het Sint-Jorisgilde zal straks Bert begeleiden naar zijn graf en hem daar de laatste gilde-eer bewijzen.

Gildebroeder Bert, in ons gilde zal de herinnering aan jou als een goed gildebroeder blijven voortleven.

Hij ruste in vrede.

Sint-Martinusgilde, Tongelre.

Op 13 maart overleed onverwacht **Piet van de Nobelen**.

Piet was een karakteristieke persoonlijkheid en een trouwe en actieve gildebroeder.

In 1963 lid geworden, wist hij al spoedig van zich te doen spreken door het drievoudig behalen van het gildekoningschap in 1964, 1968 en in 1974.

De koningsschilden waar hij het gilde mee verrijkte, zullen blijven getuigen van zijn verdiend en waargemaakt koningschap.

Hoewel plots uit ons midden weggerukt, zal in verhalen en in anecdotes zijn persoon lang blijven voortleven.

Sint-Jansgilde, Soerendonk.

Op 1 april overleed plotseling de heer **A. M. Damen**. Hij was ruim 35 jaar gildebroeder en wist met zijn gevatte kwinkslagen altijd te zorgen voor een goede en gezellige sfeer.

Dries, de gezellige, goedgehartige en rondborstige gildebroeder hield van de mensen en trad hen altijd met openheid en humor tegemoet.

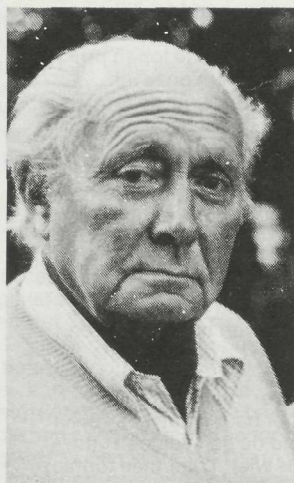
Op 3 april begeleidde het Sint-Jansgilde hem naar zijn laatste rustplaats.

Moge hij rusten in vrede.

Sint-Jansgilde, Soerendonk.

Op 7 februari overleed in Soerendonk de heer **R. H. van Schaik**, oud-burgemeester van de gemeente Maarheeze en ere-deken van het Sint-Jansgilde in Soerendonk.

De heer van Schaik was van 1963 tot 1966 koning van het gilde, daarna drie jaar deken en vanaf 1970 ere-deken.

Hij droeg het gilde een bijzonder warm hart toe, voelde er zich helemaal opgevangen, was er medemens en medebroeder.

Hij hield van het platteland met zijn gemeenschapszin en zijn oude gebruiken en noemde zich graag "Boer van de Perkhoeve".

Op 11 februari hebben we hem met gilde-eer ter ruste gelegd en hebben we op zijn graf de gildestokken gekruist ten teken van onze verbondenheid.

Nieuws uit Maasland

ROSMALEN- Het **Gilde St. Catharina en St. Joris** heeft op 21 maart de dopeling van de Hr. en Mevr. Steenbakkers begeleid bij het Doopsel naar de kerk.

Vermeldenswaard is dat de moeder verschillende jaren de patroonheilige St. Catharina heeft uitgebeeld, en steeds in de optochten heeft meegelopen vergezeld van diverse bruidjes.

SCHIJNDEL- Door de heer Arie van Rozendaal, inwoner van Schijndel, is onlangs voor het gilde **St. Catharina en Barbara** een gildelied gemaakt. Veel gildeliederen zijn er niet, doch voor Schijndel is het werkelijkheid geworden. Van Rozendaal maakte de tekst en zette het op muziek.

De tekst is:

Refrein:

*Kom Broeders kom, heur de trom, heur de trom!
Laot ons onze krachten meten
Catharina wil 's weten (Kom we willen wel 's weten)*

Hoe 't er mee stao, wie da wie verslao.

Zeker zullen we pointeren en met vaste hand tireren.

Mak nou nat oew borst. Strakke komt er drinken veur de dorst.

Lied:

1. Broeders kijk, bezie oew schilden.

Zie die zuivre zilvergians.

Wa al altijd gold veur gilden

geldt ook veur de gild van thans.

2. Gilde mag op gulden lijken,
Mer da ies alleen de schijn.
Want met goud te lopen prijken
ligt totaal nie in onze lijn.
3. Schutter zijn is nie da ferme
Schieten op de papegaai;
Nee, beschutten en beschermen
Makt ons broederschap zo fraai.
4. Zie de vogel goed te raken;
Schiet, zo da ge kunning wordt
Of ge 't wel, of nie zult maken,
Makt nie. Mar schiet nooit te kort.
5. Gilden zèn dur alle tijden
In 't begraven goed geweest.
Wij begraven haat en nijd en
Hawen zo de goeie geest.
6. Broeders zuukt 't in oew leven
in 't Zilver, niet in 't guld.
Blijf mer naor 't zuiver streven
Hopend da ge 't veinen zult.
7. Dikkels wier 't bier mee tonnen
Umgezet in louter lol.
As we ergens aon begonnen
waar 't altijd: Hawen vol!

De laatste regel is belangrijk voor onze gildebroeders: "Als we ergens aon begonnen; We houden vol!" De maker van het lied is trots op het gildewezen en op de gildebroeders van het Brabantse. Ook Uw Redactie van Maasland is trots op de inhoud van dit goede gildelied en vraagt om herlezing om de mooie traditie van het gilde met al zijn facetten te mogen beleven nu en in de toekomst. Echt gildebroeder zijn is een groot recht. Draag dat dan ook uit in het gilde, maar ook in de maatschappij om je heen. (Red.) De muziek is bij de secretaris van het gilde verkrijgbaar.

Hij wil die graag doorgeven, doch vraagt er tevens bij: als er meer gildeliederen zijn in onze Federatie, die aan hem kenbaar te maken. Hij is daar zeer in geïnteresseerd. Het adres is: Verhagenstraat 3 te Schijndel.

VUGHT- Gilde St. Barbara-Sebastiaan heeft onlangs zijn jaarverslag uitgegeven dat uitgebreid is. We ontfangen er wat uit: 26 april 1981 Gouden bestaansfeest Parochie O.L. Vrouw. Vendelgroet aan Mgr. Bluijssen en pastoor Velzeboer, met **Gilde St. Catharina**.

4 Mei stille tocht naar fusilladeplaats.

9 Mei was er vendelgroet bij 125-jarige vestiging Zusters Franciscanessen.

16 Mei huldiging met zilveren kringonderscheiding voor Toon Beks; op die dag werd Piet Beks de nieuwe gildekoning.

7 Juli werd met het gilde het Beeld van de Zoete Moeder naar de nieuwe kapel teruggebracht.

13 Juli tocht naar Scheveningen voor "de Brabantse dag".

Deelgenomen werd aan de gildefeesten te Haaren, Klein Zundert en Liessel, alsook aan de Dommelgroep.

26 September hulde met St. Catharina bij Zuster Els van Rijckevorsel; zij werd 80 jaar.

10 Oktober huwelijk van Gildebroeder Fl. Jansen met Ernestine Berg.

Menige activiteit is reeds in De Gildetrom vermeld.

Ook zij vermeld dat **St. Barbara** samen met **St. Catharina** de evenementen verzorgt in de Vughtse contreien.

NULAND- Bij het gilde van **St. Antonius** is weer de rouwsluier gevallen, want op 9 april overleed daar de ere-deken de heer Jac van den Bosch. Jac was deken in de overheid van de Kring Maasland en heeft zeer veel bijgedragen voor het gildewezen in de kring, in zijn gilde en ook in de kleine kring van "De Hooge Schuts". Van de laatste was hij lang Hoofdman en de laatste tijd Ere-hoofdman. Door H.M. de Koningin is Jac het ridderschap in de Orde van Oranje Nassau verleend, vanwege de vele verdiensten op cultureel terrein en zeker niet minder in de plaats Nuland en omgeving, waar hij op sociaal en maatschappelijk gebied belangrijk werk heeft verzet. Jac werd 76 jaar. In Kring Maasland ontving hij de gouden medaille voor zijn bijzondere inzet. In zijn leven zei Jac nooit heel veel, maar zijn karakter was van dien aard, dat hij altijd een goede fingerwijzing en een goede oplossing wist te geven. En dat was in het gildebestuursbeleid heel wat waard, vandaar dat hij een grote leegte achter laat in het Bestuur.

Een goede gildebroeder, een wijs man en een zeer gewaardeerde vriend werd op 14 april door zijn eigen gildebroeders, leden van De Hooge Schuts, en vele gildebroeders van elders ten grave gedragen. In de kerk nam dr. Luijkx met een treffende rede afscheid van deze gildeman. De Kring is hem veel dank verschuldigd. Een man met een diep en groot geloof is ons ontvallen. De vendeliers van zijn gilde namen vendelend afscheid van hun Ere-hoofdman. Hij ruste in vrede. In ons vorige nummer maakten we melding van de loflijke hulde van gildebroeder Jan v. d. Wiel. Jan kreeg hierbij een beeldje van St. Antonius Abt aangeboden, zoals we reeds schreven. Later ontvingen we een foto daarvan welke we hier graag willen plaatsen.

Juist daarom, omdat er maar één van is. Het is vervaardigd door de beeldhouwster Ger van Ieperen uit Oss.

Later op de dag van de huldiging (23 jan.) werd de instructeur van de tambours, dhr. M. v. Loon, nog gehuldigd voor zijn 10-jarig jubileum. De tromgroep heeft hem een echte mooie avond bereid.

Beeldje van St. Antonius Abt voor J. v. d. Wiel te Nuland. Gemaakt door Ger. v. Ieperen uit Oss.

LOONOPZAND- Bij het Gilde van **St. Ambrosius** van Loonopzand is men al druk bezig met de Kringdag voor 1984, welke op 19 en 20 mei daar gehouden wordt. Een actie van tegelverkoop is ingezet om te kunnen starten. Zes (schutter, embleem gilde, koning, vendelier, tambour en hoofdman) tegels zijn ontworpen. Meerdere acties zijn in voorbereiding. Schietwedstrijden met bevriende relaties worden gehouden om propaganda te voeren voor dit feest: 200-jarig bestaan van Gilde.

Vergunning is verkregen voor het uitbreiden van het schietcomplex „In de Beijenthuijnen”.

Het gilde zal binnenkort ook een nieuwe standaard krijgen. De toekomstige standaardrijder zal hem kunnen voeren waar het gilde ook heen gaat.

ELSHOUT- Op 20 maart heeft het **Gilde van Onze Lieve Vrouw** een grote feestavond gehouden waarbij de heer Gerrits, namens de Kring Maasland, twee zilveren kringmedailles met vuurslag en lint heeft opgespeld aan de beide bestuursleden van "de Schuts"; de gildebroeder L. v. d. Wiel, Beschermer en Oud-kapitein, is mede her-oprichter van de Schuts en heeft in 1933 heel veel gedaan voor de Schutters (Langstraatse Schuttersbond). Ook van Chris Klerks, Beschermer en Oud-hoofdman, zijn de capaciteiten voor de schutters niet te versmaden geweest. Beiden zijn lid vanaf 1926. Zij hebben veel werk verzet in deze schuts en er van gemaakt wat het nu is: de Schuts in heel Maasland en ver daarbuiten bekend.

De heer Veldman dankte ook de beide gehuldigen voor inzet en kracht in de O.L. Vrouwe Schuts van Elshout, die het echte van dit dorp uitdraagt vooral bij de processies in de maand mei voor de Wonderbare Moeder.

BESOIJEN- Op 23 maart sloot het **Gilde St. Crispijn en Crispinianus** het binnenschiettoernooi af. De wisselbeker ging naar C. v. Hulten, 2 werd H. de Louw, 3 R. de Gouw en 4 A. v. Daalen. Voor de onderlinge competitie (voor het eerst gehouden) werd R. de Gouw winnaar, 2 C. v. d. Linden en 3 H. de Louw. Een "extraatje" voor nummer 8 was voor A. de Louw.

De hoogste schutter boven zijn gemiddelde was A. de Louw.

De Hoofdman had veel lof over de organisatie van deze wedstrijden.

De tweede paasdag werd het buitenschiettoernooi geopend en werd koning voor het gilde geschoten. Wie het werd lezen we in een volgend nummer.

DRUNEN- Een grote dag voor het **gilde van St. Hubertus** op 22 mei. Zou het een keizer of een koning worden was de vraag die de gildebroeders bezig hield.

De dag van het koningschieten werd begonnen met een H. Mis in de kapel van Sint-Jacobushof van het bejaardenhuis. Zij werd opgedragen door Pater Van Doorenmalen. Na de mis werd een vendelgroet gebracht aan de bejaarden van het huis, die een attentie kregen aangeboden. Op de middag was er een koffietafel en in de namiddag werd het Koningschieten gehouden, op Het Steegerf.

Hierbij waren aanwezig de nieuwe beschermheer, Notaris Snels met zijn echtgenote, de rector van het bejaardentehuis, de directeur, dhr. Bockel met echtgenote en de ereleden van het gilde.

Henk v. d. Wiel die tweemaal koning was had graag zijn titel verlengd gezien en keizer willen worden. Helaas viel het anders uit.

Hij werd bij het 154ste schot opgevolgd door Frie Klerks als de nieuwe koning. Na beraad waste hij de handen en mocht over het gildevaandel lopen waarna hij de vendelgroet in ontvangst nam.

Het koningsbier liet zich goed smaken en al gauw was het een vrolijke boel. Op de avond had een feest plaats dat duurde tot in de kleine uurtjes.

De nieuwe koning Fr. Klerks St. Hubertus Drunen.

De gewerschutterskoning van het afgelopen seizoen is bij St. Hubertus de gildebrouder Th. van Doren.

Dit gilde heeft momenteel een nieuw gildevaandel in de maak. Te vermelden is de Kringdag bij dit gilde op de 1ste zondag in juni voor 1983 in Maasland.

ERP- Hier zal op 27 juni de krindag van Maasland worden gehouden. We mogen elke gilde van de kring aanmoedigen daaraan mee te doen. Erp doet in elk geval heel hard zijn best om ieder hartelijk te ontvangen. Een exact programma is nog niet te geven, docht de gilden zullen dat tijdig ontvangen.

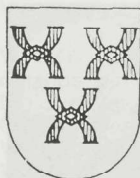
Een beroep moeten we echter wel doen op eventueel aan te zoeken juryleden voor de onderscheidene commissies, want er zijn meer gildefeesten die samenvallen of waarvan de data dicht in de buurt vallen. Tracht de oproep die we doen aan te nemen want de juryleden liggen niet dicht gezaaid. Oudere juryleden vallen af en jongere komen er niet gauw bij. Ook wat dat laatste betreft: leidt uw vendeliers, tambours en schutters op om mee te doen aan leiding en bestuurszaken opdat er straks meer jury- en commissieleden bij zullen komen. We maken ons er ongerust over, maar we rekenen op medewerking van besturen van gilden. Draagt je jongens voor en leidt ze op om de traditionele wedstrijden te kunnen laten verlopen zoals dat in het gildewezen behoort. Daarvoor dank.

J. Toorians,
Dekenschrijver
KRING MAASLAND

Loonopzand, mei 1982

NIJWKUIJK- St. Joris vierde op 24 april zijn jaarlijkse statiedag. Op deze dag werd gildebrouder Rob Pullen gehuldigd voor zijn 30-jarig lidmaatschap en vendelier. Rob heeft steeds het vendel gezwaaid vanaf zijn eerste intrede in het gilde van Nieuwkuijk-Onzenoord.

Op die dag werd ook om de nieuwe koning van het gilde geschoten. Dit keer werd dat na het 255ste schot met het geweer gildebrouder J. van Eggelen.

Nieuws uit Beelland

Sint-Jorisgilde Deurne

Sint-Jorisdag 1982 zal voor ons gilde een denkwaardige dag blijven daar we toen een nieuwe gildetrom in gebruik namen, die geschonken was door onze Schutsvrouwe van Doorne-Reijnders.

Deze gildetrom is voorzien met de beeltenis van Sint Joris, in reliëf gedreven door de firma Andriessen.

Met een Eucharistieviering in de oude parochiekerk om 10 uur werd deze dag begonnen. Daarna werd ten huize van de burgemeester de vendelgroet gebracht.

In het gildehuis aangekomen, zat het gilde aan voor de goed verzorgde koffietafel. In de namiddag werd een rondgang door het dorp gemaakt, met ondertussen een bezoek aan de Ere-koning L. van Stekelenburg om hem een vendelhulde te brengen.

's Avonds kwamen we weer opnieuw bij elkaar met de echtgenotes en verloofden voor een gezellig samenzijn in het gildehuis.

Gilde O.L. Vrouw Aarle-Rixtel

Uit handen van **Mevr. van Zutphen** mochten wij een nieuwe stok met koperen piek voor onze Gildevlag in ontvangst nemen, door haar geschonken ter nagedachtenis aan haar overleden man, onze Gildebrouder Marius van Zutphen die ons in het afgelopen jaar kwam te ontvallen.

Op 28 november, onze teerdag, hebben wij onze **Hoofdman Jan v. Dooren** eens flink in de bloemetjes gezet vanwege zijn 25-jarig Hoofdman-schap.

Nadat in een feestvergadering de Hoofdman de voorzittershamer had overgedragen aan de vicevoorzitter Bertus van Rixtel kon deze niet anders

doen dan onze Hoofdman roemen om de prettige en joviale manier waarop hij gedurende 25 jaren zijn en ons Gilde steeds heeft weten te besturen. Ook sprak hij dank aan het adres van de broer van Jan, Harrie van Dooren, die het mede mogelijk heeft gemaakt dat Jan zich zo voor het Gilde heeft kunnen inzetten.

Vanwege het Gilde werd aan de Hoofdman een prachtige Bierbeker aangeboden in zilver; op zijn beurt bood Jan aan ons Gilde een prachtige Hoofdmanstok aan.

Tijdens deze feestvergadering kwamen een viertal leden van de schutterij uit Walkenried am Harz in Duitsland, onder aanvoering van hun hoofdman, hun opwachting maken om deze dag met ons te vieren.

In de namiddag mocht de Jubilaris van het zuster-gilde St. Margaretha de vendelgroet in ontvangst nemen.

Gedurende de zeer drukke receptie in de avonden bleek dat onze Hoofdman ook in Kring Peelland en onze dorpsgemeenschap zeer zeker zijn sporen heeft verdiend.

Het zal Jan goed doen te weten dat zijn werk door zovelen wordt gewaardeerd en hoog geacht.

Op maandag 28 april hebben wij, met gilde-eer, ons Erelid **Gerrit van Vroenhoven** vanuit Achel (België) op het Kerkhof van de Paulusparochie in Eindhoven begraven.

Gedurende meer dan 25 jaren was Gerrit een trouw en goed lid van ons Gilde waarvan gedurende ca. 5 jaar als penningmeester.

Na zijn vertrek naar Achel bleef hij zijn Gilde trouw wat onder meer bleek uit het feit dat hij bij alle bijeenkomsten aanwezig was.

Gérard Barten
Dorpsstraat 38,
5735 EE Aarle-Rixtel.

In Memoriam

Sint-Antoniusgilde Gemert

Enkele uren na het bezoek aan de maandelijkse vergadering overleed op 9 februari 1982 **Antoon**

v. d. Elsen, bestuurslid van het gilde.

Het gilde betekende veel voor hem en dat kwam in zijn werkzaamheden dikwijls tot uitdrukking. In zijn zoons Theo en Harrie leeft hij in het gilde voort.

Even onverwacht kwam op 23 februari 1982 een onverwacht einde aan het leven van **Antoon van Zeeland**, die nog op 23 januari 1982 zijn gouden gildejubiläum vierde en het gilde vereerde met een nieuwe standaardvlag. Hij verheugde zich over de terugkeer vanuit het verpleegtehuis naar het bejaardenhuis te Gemert, waardoor hij weer wat nauwer bij het gilde betrokken kon zijn. Het heeft niet mogen zijn.

Het gilde heeft de beide gildebroeders naar hun laatste rustplaats gebracht en hen eer bewezen. Mogen zij rusten in vrede.

Sint-Jorisgilde Deurne.

Op 3 maart was het de taak van ons gilde, om onze gildebroeder **Lei Janssen** die op 74-jarige leeftijd was overleden, met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats te begeleiden.

Lei was de laatste tijd wel niet meer actief, maar bleef toch nog graag op de hoogte van het wel en wee van het gilde.

Dat hij moge rusten in vrede.

Sint-Catharinagilde Helmond.

Ruim 27 jaar was Jan Th. L. de Hair een actief gildebroeder met wisselende functies in het bestuur, de laatste jaren als Jonge Deken en secretaris, tot de dood hem op 5 febr. 1982 overviel.

Met verslagenheid hebben we hem op 10 feb. met gilde-eer op zijn laatste tocht begeleid.

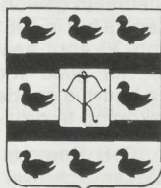
Jan, we zullen je missen met je goede adviezen, je nauwgezet administratief werk, je oprechte broederschap ten opzichte van ons.

Dit alles zal bij ons in dankbare herinnering blijven.

Ook Gildezuster M. de Hair en haar kinderen wensen we veel sterkte bij dit heengaan.

God, de Heer, geve Hem de eeuwige rust.

M. v. S. Oude-Deken.

Kring Land van Cuijk

Venray, Schuttersgilde Sint Anna

Zondag 2 mei was het een bijzonder feest in en voor Venray. Schuttersgilde Sint Anna presenteerde toen voor het eerst aan de Venrayse bevolking zijn nieuwe gildekostuums. Op het toneel van de schouwburg ontdeden de Burgemeester van Venray, de heer H. Defesche, en de vice-voorzitter van de Kring van Gilden van Land van Cuijk, de heer A. van de Burgt, de jongste vendelier van het gilde van zijn oude „uniform”

en trokken hem zijn nieuwe gildekostuum aan. Deken-Hoofdman P. v. d. Broek bedankte in het bijzonder de firma Wilbers uit Geldrop voor hun vakkundige en korrekte fabricage van deze kostuums.

Burgemeester Defesche sprak van een ware gedaantewisseling, omdat nu de schutterij-wereld vaarwel was gezegd en er nu een ambachtsgilde voor de dag was gekomen, welke zij op schrift hebben staan in een oud archiefstuk.*)

De heer van de Burgt had het in zijn toespraak

over een gilde met een oud verleden, doch met zeer jeugdige gildeleden, en wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Tijdens de optocht en de massale opmars en vendelgroet, waaraan ook de gilden van Overloon, Maashees, Oploo, Holthees, Groeningen, Geijsteren, Bakel en Schutterij 't Zandakker uit Venray deelnamen, waren er veel belangstellenden om deze kleurrijke stoet te zien.

De deelnemende gilden gaven die middag nog trom- en vendeldemonstraties.

Tijdens de goed bezochte receptie bedankte de dekenhoofdman de acht deelnemende gilden

voor hun medewerking en beloofde hen met een zilveren herinneringsschild.

In het gildehuis werd deze historische dag tot in de kleine uurtjes doorgevierd.

Deken-Schrijver H. Rongen.

*) Noot van de redactie:

Gedoeld is hier op het feit dat dit gilde oorspronkelijk voor en uit ambachtslieden werd opgericht als een broederschap die zich later ging manifesteren als een schutterij vanwege haar beschermende taak.

Sint-Anthoniusgilde te Beers

Op zaterdag 23 januari 1982 hield het gilde zijn jaarlijkse winterteerdag in café "Het Wapen van Beers".

Op deze avond waren naast een groot aantal gildebroeders en gildezusters ook aanwezig Dr. J. de Quay, beschermheer van het gilde en schenker van de voor de schutterij-afdeling zeer op prijs gestelde wisselbeker voor de onderlinge schietcompetitie, de burgemeester en erehoofdman J. van de Braak en mevr. Rombachde Kieviet uit Alkmaar, ere-zuster van het Sint-Anthoniusgilde vanwege haar ontwerp van het huidige hoofdvaandel van het gilde.

Nadat de avond was geopend door de hoofdman Antoon Vos, werd door Dr. J. de Quay bekend gemaakt, welke personen in aanmerking kwamen voor de beschikbare prijzen.

Winnaar van de wisselbeker werd, en dat voor de eerste keer sinds de instelling van deze beker, een dame en wel Eliza Loeffen, die gevolgd werd door Cor Berends en Arnold Claassen.

Nadat uiteraard ruime aandacht geschonken was aan de meer dan normale prestatie van Eliza, die er in haar tweede jaar als lid van de schutterij toch maar in was geslaagd om al haar mannelijke collega's voorbij te streven, en de prijzen waren uitgereikt, werd de avond door alle aanwezigen nog tot in de zeer kleine uurtjes op echte gildewijze voortgezet.

Naast winter- en zomerteerdag kent het Sint-Anthoniusgilde, tesamen met het Sint-Jansgilde van Gassel en het Sint-Anthonius- en Mariagilde van Linden sinds enkele jaren nog een reeds tot traditie uitgegroeid gilde-evenement, nl. het Gemeentekoningschieten. Dit wordt elk jaar op Koninginnedag gehouden door de gildebroeders van Beers, Gassel en Linden met als inzet een door burgemeester J. van de Braak geschonken wisselschild.

Het eerste schild werd in 1980 definitief gewonnen door het gilde van Linden, terwijl het in 1981 opnieuw aangeschafte schild op 30 april aanstaande wordt verdedigd door het gilde van Beers, dat dit jaar tevens aan de beurt is om de strijd om de titel van Gemeentekoning te organiseren.

C. B. Berends
1e Deken-Schrijver

Sint-Theobaldusgilde Overloon

De storm kan de zwaarste boom vellen, de dood de sterkste mens.

Op 8 maart bereikte ons het droevige bericht dat onze gildebroeder **B. v. d. Zanden** op 55-jarige leeftijd plotseling was overleden.

Helaas te vroeg moesten we afscheid nemen van een man die een stuwende kracht was in het Gilde en de Overloonse gemeenschap.

Veel meer zijn wij dankbaar dat wij de mens B. v. d. Zanden als Gildebroeder in ons midden gehad

en gekend hebben. We zullen hem missen. Zeker bij onze papierakties. Hij was een goed Gildebrouder op wie nooit te vergeefs een beroep gedaan werd. Hij was een echt verenigingsmens. Tijdens de H. Mis werd de dodenwacht betrokken door de vendeliers. Op de schouders van zijn mede-broeders werd hij naar zijn laatste rustplaats gedragen, onder het spelen van de dodenmars door de drumband. Op de begraafplaats werd aan Bert de laatste

groet gebracht door de vendelier A. Meijer. We kunnen nu nog maar alleen zeggen: "Bedankt Bert voor alles wat je voor ons betekende. Moge het voor zijn vrouw, kinderen en kleinkind een troost zijn om dit zo zwaar verlies te kunnen dragen. Wij wensen hen hierbij veel sterkte toe.

Namens bestuur en leden

A. Meijer, Sekr./Penn.

Kring „Baronie en Markiezaat”

VERSLAG

Uitgebracht door de Historische Cie. van Kring 'Baronie-Markiezaat'

De taak welke de HC zich voorstelt te gaan verrichten en bij deze de vergadering ter keuring voorlegt, is de volgende:

1. Het verrichten van diverse soorten historisch onderzoek. Dit op initiatief van het Kringbestuur, van verzoekende gilden of van de HC zelf. Deze onderzoeken vinden zowel in Nederland als in het buitenland (België) plaats.
2. Het te zijner tijd uitgeven van een soort lexicon, waarin allerlei gebruiken, uitdrukkingen, woorden en termen, ritualen en hun oorsprong, enz. beschreven worden.
3. Dit omvat eveneens het speuren naar zoekgeraakte 'caerten' en dergelijke belangrijke stukken en, als gevolg daarvan, te trachten te komen tot de wederoprichting van gilden.
4. Het publiceren van artikelen, het gildewezen in het algemeen, de Kring B-M in het bijzonder betreffende.
5. Het (doen) inrichten, bewaken en wat dies meer zij, van tentoonstellingen van gildeschatten, zoals b.v. op Kringgildedagen.
6. Het inrichten van een documentatie de gildeschatten betreffende. De diverse gilden zullen verzocht worden hieraan hun medewerking te geven.

7. De grafische vormgeving en vervaardiging van alle door Kringbestuur en aangesloten gilden benodigde materialen zoals o.a. vignetten, emblemen, vaandels, briefhoofden enz.

8. Tenslotte alle overige werkzaamheden welke in het kader van gildekringen gewenst zijn.

Tot deze HC behoren de volgende 5 gildebroeders:

1. Drs. A. P. van Boxsel,
Beatrixplantsoen 5, 4273 EV Hank.
Tel. 01622 - 2892.
2. J. A. van Tilborg,
Weimortel 2, 5131 AC Alphen.
Tel. 04258 - 1544.
3. G. Koot,
Molenstraat 4, 4641 BV Ossendrecht.
Tel. 01647 - 2975.
4. L. Minnebach,
Mgr. van Mensstraat 33,
4631 VB Woensdrecht.
Tel. 01646 - 2091.
5. H. J. A. Bruijns,
Zeggelaan 57, 4844 SC Terheijden.
Tel. 01693 - 2059.

De taken worden van geval tot geval nader bekeken en verdeeld.

Gezien de veelheid van taken moet getracht worden meerdere enthousiastelingen te vinden die lid willen worden van deze HC.

Sint-Hubertusgilde Leur

Het St. Hubertusgilde uit Leur, kortgeleden de heroprichting met veel vertoon gevierd hebbende, werd door de kring "Baronie en Markiezaat" aangezocht één avond te organiseren, waarin proeven van bekwaamheid afgelegd konden worden in o.a. het vendelen, trommelen en bazuinblazen.

2 April werd deze avond gehouden, in het herbouwde "Leurse turfschip", een accommodatie, waar het mogelijk was op 4 plaatsen gelijk de proeven af te leggen.

De volgende Gildes waren van de partij: St. Willebrordus uit Alphen, St. Joris uit Rijsbergen, St. Sebastiaan uit Hoogerheide, St. Hubertus uit Leur.

De gildes werden ontvangen door de overheid en alvorens te beginnen werd eerst een "bakske koffie" aangeboden.

Hr. v. Rijckevorsel was ziek, zodoende nam Hr. Jan v. Tilborg vice-voorzitter plaats op het spreekgestoelte.

Een paar punten uit zijn openigswoord:

Men moet deze avond niet zien als alleen een wedstrijd, nee men moet het zien als een verbroedering onderling.

De onderlinge vriendschap is het mooiste, het dierbaarste in het gehele gildegebeuren, houdt dat altijd voor ogen.

Hij wenste eenieder veel succes en sprak de hoop uit dat deze avond een avond werd waar naar men nog lang kon terugzien.

Tijdens het beoefenen van de diverse oefeningen werd er door de gildebroeders en gildezusters gezellig over en weer gebabbeld en nog eens leuke herinneringen opgehaald.

Na dat al de onderdelen afgewerkt waren, ging vooral de aandacht naar Alphen met het eerste optreden van de allernieuwste oefening.

Aan het applaus kon men merken dat dit een

geweldig iets was dat men met veel overgave en kunde ten gehore bracht. Bravo mannen van Alphen.

Om dit verslag te besluiten spreken wij een woord van dank uit aan de kring "Baronie en Markiezaat" een woord van dank daarom, omdat zo kort in ons bestaan ons het vertrouwen is geschonken deze avond te mogen organiseren. Veel dank.

Nog door verschillende heren werd het woord gevoerd, maar als laatste besloot Jan v. Tilborg deze avond met een woord van lof voor het Sint-Hubertusgilde dat deze avond zo voortreffelijk had georganiseerd.

Het zijn niet mijn woorden maar die van Hr. Jan v. Tilborg, graag herhalen wij die met een klein beetje trots.

Gildebroeder: A. Boot

Kloveniersgilde St. Antonius Abt Terheyden

Zaterdag 12 december was het een feestelijk gebeuren in de gildekamer in Terheyden.

Op deze dag had St. Antonius Abt twee gildebroeders die 50 jaar lid waren van hun gilde: Ere-hoofdman A. Rovers en Vaandrig J. Snellens. Proficiat heren met de bereikte mijlpaal.

De feestelijke toespraken werden gehouden door de Hoofdman van Boxsel, de burgemeester Mr. J. H. A. G. van Maasakker en de kringvoorzitter H. J. M. van Rijkevorsel.

Het gilde kan trots zijn op deze gildebroeders.

Gilde St. Sebastiaan, Oudenbosch

Bestuurswijziging:

Hoofdman:

R. Antens, Pagnevaartweg 86,
Oudenbosch. Tel. 01652 - 2272.

Deken-schrijver:

M. de Bont, Bosschendijk 126,
Oudenbosch. Tel. 01659 - 2575.

Deken-schatbewaarder:

J. Buijs, Prof. Mulderstraat 113,
Oudenbosch. Tel. 01652 - 2991.

Sint-Willibrordusgilde Alphen

Jan Oomen werd de eerste koning in het nieuwe uniform van het Sint-Willibrordusgilde te Alphen N.B.

Op de foto ziet u de nieuwe koning (rechts) geflankeerd door gildekeizer Wim van Dijk Sr.

In Memoriam

Gilde St. Sebastiaan, Hoogerheide.

Op 9 maart overleed onze Ere-hoofdman **Gregorius Cornelis Bogers** op 74-jarige leeftijd. Geluk was niet altijd voor hem weggelegd; zijn vrouw ontviel hem reeds vroeg. Hij ging toen niet bij de pakken neerzitten, maar moedig en geduldig wist hij zich door het leven te slaan.

Het gilde zal hem herinneren als een man die weinig eiste voor zichzelf om daarvoor anderen zoveel mogelijk te kunnen geven.

Op 13 maart werd hij door het gilde begeleid naar zijn laatste rustplaats.

B. Minnebach.

Sint-Willibrordusgilde Alphen NB.

Op 21 maart overleed op 70-jarige leeftijd oud gilde- en kring-koning **Adrianus Johannes Thomassen**.

Op 25 maart werd Janus met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gebracht door het bijna voltallige Sint-Willibrordusgilde alsmede een deputatie van het kringbestuur.

Een goed gildebroeder is van ons heengegaan; een leegte blijft achter.

Zijn gildebroederschap zal met ere worden herdacht en Koningsdeken Pieter van Eijck heeft dit in het navolgende gedicht onder woorden trachten te brengen.

Moge hij rusten in vrede.

"AFSCHEID VAN EEN GILDEBROEDER"

Een mens op aard is als een boom geplant:

Groeit uit de kluit, brengt vruchten allerhand'.

Maar met de tijd valt vrucht en blad er af,

Het stof verslijt . . . de tijd voert naar het graf.
 Zo gaat 't met elk, die hier op aard verscheen . . .
 Zo ging ook thans een gildebroeder heen.
 Met hart en ziel was hij 't Gild' toegedaan,
 Met kund' en vlijt hielp hij het voort-bestaan.
 God riep hem op . . . Ons broederschap, in rouw,
 Betreurt 't verlies, tesaam met kind en vrouw.
 Wij bidden God: Leid hem Uw hemel in,
 En schenk Uw troost aan ons en zijn gezin.

Brabants Gildezilver XXIII

Tilburg, Sint-Jorisgilde

"Een ghilde van den voetbogh Sint Jorijs, die men heijten sal scuttery van den voetboghe" werd te Tilburg tussen 1507 en 1524 ingesteld door "Robbrecht van Malssen, heere tot Tilborch ende Goerle, ende sijnre (huisvrouw) Margriete dochter wylen joncker Jan Haestrecht". Deze Jan van Haestrecht was heer van Tilburg en Goirle in de jaren 1473—1507; hij was de grondlegger van het rond 1858 afgebroken kasteel van Tilburg. Zijn dochter Margriet overleed in 1524. De oude kaart bevatte 35 artikelen, o.a. over den "papegaey schieten" en "dat juwel" van de koning (art. 11). Op Sint-Jorisdag moest men jaarlijks aanwezig zijn, bij "het altaer van Sint Jorijs in den kercke"; dit Sint-Jorisaltaar wordt overigens reeds vermeld in 1483, toen de vergrote parochiekerk van Tilburg werd geconsacreerd. Mogelijk was het gilde dus ouder en is de kaart van 1507—1524 niet de oudste kaart maar door de nieuwe Heer van Tilburg vernieuwd. Hij schenkt daarbij aan de schutters vele vrijheden, maar "begheert, dat een yeghelyck Schutter hem bijsant doen sal in synre noot" (art. 28). Tot die vrijheden behoorde, dat men vrij mocht verblijven binnen de heerlijkheid van Tilburg en Goirle op de vijf vergaderdagen, "den Omganckdach" (art. 5; = Tweede Pinksterdag?), Sacramentsdag (vanwege de processie), "Versworen Maendach" (= Verloren Maandag na de eerste zondag na Driekoningen), Schietdag en Sint-Jorisdag. Een van de laatste artikelen schrijft voor, dat bij opstandigheid "de rebel" zal overgeleverd worden aan "den ouden scutten van Den Bosch" (art. 33).

Tijdens de 80-jarige oorlog (1568—1648) werd op Sint-Jorisdag, 23 april 1590 de kaart door Huybert van Malsen, Heer van Tilburg en Goirle, aangepast en ingekort tot 13 artikelen. De hoofdmant, koning, dekens en oudermannen hebben in 1670 wederom nieuwe "ordonnantien" opgesteld om 't gilde aan te passen aan de geheel veranderde toestand na de Vrede van Munster 1648, toen Noord-Brabant bijna geheel generaliteitsgebied was geworden; hoe moeilijk de toestand toen was blijkt uit de lijst van de koningsschilden.

Eerst in 1804 werden alle nog aanwezige papieren verzameld en opgenomen in het grote gildeboek. Rond dat jaar heeft men ook een lijst van leden gemaakt; de oudste hierin genoemde gildebroeder was aangenomen in 1742 en overleed in 1808.

Vele biografische gegevens over de koningen heb ik te danken aan Jos Jacobs, deken-schatbewaarder van het Sint-Jorisgilde; hij overleed in

1980 (De Gildetrom 1980, p. 44). Voor zijn ijver en zijn verdiensten zal ik hem zeer erkentelijk blijven.

Lit.

Gilde-Archief.

J. A. Jolles, De Schuttersgilden en Schutterijen van Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch 1934, deel II, p. 158—164.

M. H. van Visvliet, Inventaris van het Oud-Archief der gemeente Tilburg, Tilburg 1905.

Van Heidorp tot Industriestad, Verkenningen in het verleden van Tilburg, Tilburg 1955 (Bijdragen tot de studie van het Brabants Heem, deel V) (= VHTI).

J. H. van Mosselveld, DE ROY een Kempisch patriciërs-geslacht, in De Brabantse Leeuw 4, p. 65-77 (= DBL).

J. A. J. Becx, Over hoeven en hoevenaars onder het kasteel van Tilburg, Jaarboek De Lindeboom I, 1977, p. 34-59.

Dom. de Jong, Grenskapellen voor de katholieke inwoners der Generaliteitslanden, Tilburg 1963.

A. R. M. Mommers, Brabant van Generaliteitsland tot Gewest, Utrecht-Nijmegen 1953.

Het koningszilver

1613 M(eest)er **Herman De Roy**, Baccalaureus inne Den Rechten Ende Secretaris van Tilborch Ende Goirle, Den 21 April.

Afb. Familiewapen, gedeeld: boven een rode barensteel, onder drie palen van vaar in rood; wapenspreuk: VINCIT QUI PATITUR (= de geduldige wint).

Deze Herman de Roy, geboren ca. 1585, was secretaris in 1602—1620. Hij was de zoon van Jan de Roy Hermanszn. werd na de dood van zijn vader in 1620 schout en bleef dat tot 1650. Zowel zijn vader Jan (schout 1602—1620) als zijn grootvader Herman (schout 1558—1567) dreven de herberg In Den Hert op De Heuvel te Tilburg. Herman was in 1616—1638 ook notaris (DBL 4, p. 65-77; VHTI, p. 82 en 90).

1619 M(eest)er **Herman de Roy**, Baccalaureus inne Den Rechten Ende Secretaris van Tilborch Ende Goirle, Den 26 Mey.

Deze tekst staat op de achterzijde van het schild; op de voorzijde: afbeelding van familiewapen en wapenspreuk zoals 1613.

1642 **Adr(i)aan (So)ffaers** Outborgemeest(er) tot Tilborcht En Coninck van Papegaeyvogel Den 21 Sep.

Afb. Familiewapen: dubbelgetinneeerde faas vergezeld van 1 + 2 bijen; op de helm 1 bij.

Adriaen Jan Peter Michiel Soffaerts (Tilburg: ged. 10-I-1610, ov. 2-VII-1671) was in 1641 burgemeester (Van Visvliet, p. 53); hij was koopman in lakens, schepen van Tilburg in 1649—1650, 1654, 1656—1658, trouwde in 1663 met Angela de Roy. (DBL 4, p. 75).

Op 11—7—1656 verleende Augustinus Wichmans, prelaat van Tongerlo, aan Adr. Soffaerts verlof tot het bouwen van een

- huis op de Koeweide en het inrichten van een kamer voor logies van de dienstdoende geestelijkheid van Tilburg. Op 5-XII-1656 verklaarden schepenen van Goirle, dat A. S. de eigendom en het gebruik had van twee percelen gemeentegrond in de Steenvoortse Straat zo voor zichzelf als voor hen die na hem kwamen. Op de Koeweide mocht A.S. 12-VII-1657 een tuin aanleggen bij zijn nieuw huis; na zijn overlijden kwam deze tuin op 14-III-1672 weer in het bezit van de abdij van Tongerlo (Dom. de Jong, 1963, p. 123-129).
- 1649 **Joris Verschuere** Out Borgemester Tegenwo(r)dich Schepen Tot Tilborch Ende Goel, Coninck Vanden Papegaei Vogel Den 26 October (deze tekst op achterzijde van het schild).
Afb. (op voorzijde) Familiewapen: een doorsneden veld, boven en beneden 2 + 1 bloemkroon, vierbladig (boven) en vijfbladig (onder); op de helm een gestengelde bloem.
Joris Joachimszoon Verschuere was burgemeester in 1646 (Van Visvliet, p. 53); in 1653—1654 schepen, geremoveerd als een van de drie "paepsche" schepenen. Zijn zuster Elisabeth trouwde in 1642 met Hendrik de Roy, secretaris van Tilburg 1635—1644 (DBL 4, p. 74).
Tot de zes geschilderde glazen, afkomstig uit de grenskerk van Steenvoort en op 28-XII-1725 uit de katholieke schuurkerk op het Heike te Tilburg verwijderd, behoorde o.a. "een geschildert glas waarop geschildert was aen de binnenseijde sint Joris sittende op een paert, onder hem hebbende eenen geschilderden draeck . . . , waeronder heeft gestaen een glas . . . , waarop geschreven staet Joris Verschuere schepen van Tilborgh ende Gorele, coninck van de edele ridder ende martelaar sint Joris 1650, hebbende boven het voorschreve glas in de hoogte gestaen een glas, waarop geschildert was het wapen van den voornoemden Verschuere" (Dom. de Jong, 1963, p. 130).
- 1659 **Wouter Keiser** K(oning) van S. Ioris Guld. Afb. Wapen gevierendeeld, rechts boven 1 + 2 gekuifde vogels, rechts onder 1 + 2 vissen, links boven 1 + 2 bijen, links onder de initialen W.K.
Wouter Keiser (Walterus Cesaris) werd te Tilburg gedoopt 20-VIII-1614 als zoon van Adrianus Cornelis Keijzers en Adriana Wouter Jordens; hij werd te Tilburg begraven 14-IV-1683.
Wouter Adriaen Keijzers was in 1658 burgemeester (Van Visvliet, p. 56) en in 1673—1674 schepen; hij woonde aan de Lind (Lijnsheike).
Het schild is voorzien van zes grote noppen.
De namen van de families De Roy, Keijzers, Soffaerts en Verschuere komen op de burgemeesterslijsten van 1606—1697 diverse malen voor (Van Visvliet, p. 49-63), al werden de katholieke families na de Vrede van Munster (1648) en vooral na de plakaten van 1651 en 1660 zoveel mogelijk uit de overheidsambten geweerd en vervangen door gereformeerden. Uit de moeilijke jaren 1660—1730 zijn geen schilden bewaard; eerst na 1730 herleeft het gilde, zij het in iets andere samenstelling.
- 1735 **Adrianus Broes**, voerman van Tilborgh op Antwerpen, Koninck van den voetboge (= Adrianus Broeckx).
Afb. Voerman met twee paarden en een huifkar, waarin een vrouw en een kind; van een andere vrouw neemt hij onderweg een brief(?) aan. Ook de voetboog is afgebeeld.
- 1750 **Jacobus Lommers**, Coninck van den Voet Boge.
Afb. voetboog en twee mannen bij een grote blauwververskuip.
Jacobus Nicolaas Lombaers was gedoopt te Enschoot in 1724 en werd te Tilburg begraven 23-XI-1780.
- 1759 **Migiel van Lemdt**.
Afb. Twee bierbrouwers bij de kuip; daarboven een gedeeld wapen: rechts een stierekop, links boven drie schuinkruisen, links onder een achtpuntige ster; op de helm een stierekop.
Michiel van Liempt werd te Tilburg gedoopt in 1700 en aldaar begraven 14-VI-1776 (G. A. T., R. 472 fol. 237-243; R. 820 15 juni 1685; R. 481 nr. 44 en 124; Not. 27, p. 25-37 v.) (VHTI, p. 173). Onder op het schild: afb. St. Joris doodt de draak.
- 1765 **Johannes de Lelie**.
Afb. Bovenste vak: een standaardmolen en rechts daarvan vier schutters, van wie er twee mikken op de vogel, die van de roede boven op de molenwiek neervalt. Onderste vak: werkplaats van een kaardenmaker met schaar, boor, draad en draadrol aan plafond; zijn vrouw komt hem een bloem (lelie?) aanbieden.
Jan de Lelie, te Tilburg gedoopt 5-II-1744, werd op 3-V-1763 in het gilde aangenomen. Hij was kaardenmaker, boterwaagmeester en kroniekschrijver van Tilburg en woonde in 't Nieuwland. Op 26-XII-1829 werd hij te Tilburg begraven.
Deze familie De Lelie kwam uit 's-Hertogenbosch. In 1676 trouwde Monsr. Arnoldus de Lelie te Tilburg met Elisabeth Moonen (1656—1720). Haar zoon Jan de Lelie werd in 1720 tot waagmeester aangesteld en deze post bleef "tot rond 1830" in zijn familie. Van hem stammen ook af de Tilburgse kroniekschrijver Laurens de Lelie en zijn broer Adriaan de Lelie, portretschilder (1755—1820) (DBL 19, 1970, p. 173 en 175).
- 17(73) **Johannes de Lelie** voor den tweede maal Koningh.
Afb. Bovenste vak: standaardrijder, gevolgd door vier schutters met pijl in de hand, trekt op naar het schietterrein. Onderste vak: werkplaats (kaarderij); aan het plafond hangen drie rollen.
- 1779 **Bartholomeus Mombers** 1 Sept. en Hendrina van Liemdt seyn Huysvrouw; en heeft de eer gehat van den Primus in te hale.
Afb. Twee mannen in een brouwerij met kuip, twee tonnen, een hopkorf (of ketel) en twee hopscheppen. In ruitvorm is het

- wapen van De Roy afgebeeld tussen D en R.
Barth. Mombers, te Tilburg gedoopt 3-X-1742 en aldaar overleden 20-XII-1813, was de kleinzoon van B. Mombers en Catharina de Roy (DBL 4, p. 71). Hij was bierbrouwer aan de Heuvel en werd in het gilde aangenomen 1-V-1760; bij de herleving van het gilde in 1804 was hij reeds jaren hoofdman (G.A.T., R 424, fol. 15 en Not. 155, nr 3; Taxandria 17, 1910, p. 131). Bij het inhalen van Anthonius van Gils uit Tilburg, die op 10-VIII-1797 te Leuven tot Primus was uitgeroepen, waren ook de "drie gilde-broedersschappen, die het costuum en hun blazoenen droegen", aanwezig (H. J. Allard, Antonius van Gils, 1875, p. 16) (cf. Mombers, p. 388-389).
- 1784 (Een naamloos rond schild, waarschijnlijk van Bart. Mombers; zie 1779).
Afb. Bovenste helft: St. Joris doodt de draak; op de achtergrond een kasteel en de gekroonde koningsdochter met het lam.
Onderste helft: in ruitvorm wapen van De Roy tussen D en R (zie 1779).
Merk: A M (= Adamus van Mierlo, 's-Hertogenbosch vanaf 1745; Crooy nr 134).
- 1789 **Jan Peter Peynenborg** 31 Aug.
Afb. Boer met ploeg en twee paarden; voetboog en tweemaal twee gekruiste pijlen.
Jan Peynenborg was gildebroeder vanaf 1770 en overleed 20-V-1807.
- 1807 **Adrianus van Gils**, Schepen van Tilburg en Goirle, Koning 31 Aug.
Afb. Op wapenschild een klimmende grifioen (onderstuk leeuw, bovenstuk adelaar) tussen drie maansikkels; wapenspreuk NON NOBIS DOMINE (= Niet aan ons, Heer, zij de eer, maar aan Uw naam).
Adriaan Jacobus van Gils, zaadhandelaar en landbouwer, wonend in 't Nieuwland, was een broer van Anthonius van Gils (Primus van Leuven). Hij was gedoopt te Tilburg 16-I-1753, gehuwd met Maria Catharina de Rooy (VHTI, p. 170) en overleed 29-VII-1811.
Tijdens zijn leven vervulde hij vele functies:
1796—1798 lid municipaliteit en representant van Bataafs Brabant;
1803—1809 schepen;
1809—1811 wethouder en armmeester.
Hij werd 29-IX-1779 in het gilde aangenomen, was deken in 1805—1807 en schoot zich als deken tot koning 26-VIII-1807.
Merken: wildeman ('s-Hertogenbosch), jaarletter a (1807—1809) en verminkt meesterteken.
- 1812 **Zeeger den Ouden**, Raademaker in Tilburg, 31 Augustus.
Afb. Radmaker en vers:
"Raade maake is myn affaire werken dat doen ik gaarne als ik met mynen arbeyd maag winne myne saligheyd".
Merk: gekroond schildje (verder onleesbaar).
Seger den Ouden, gedoopt te Berkel 1771, was wagenmaker in Oerle en overleed te Tilburg 11-III-1855. Hij werd 25-IV-1803 in het gilde aangenomen, werd koning 29-X-1812 en in juli 1841 tot hoofdman gekozen.
- 1818 **Zeeger den Ouden** voor den tweede maal Koning, 31 Aug. (volgens archief: 29 aug.).
Afb. Wagenmaker.
Merken: kopje en jaarletter K (1819).
- 1821 **Ian Baptist Schalken**, 27 Aug. (volgens archief 28 aug.).
Afb. Boer met ploeg en twee paarden.
Merken: leeuwtje + 2 en kopje.
J. B. Schalken was landbouwer op de Heuvel en overleed te Tilburg 12-II-1867. Hij werd 23-IV-1819 in het gilde aangenomen en op 13-III-1855 tot hoofdman gekozen.
- 1824 **Jacobus Panis**, Cornet, tans Koning, 30 Aug.
Afb. Vaandrigh te paard.
Jac. Panis, te Tilburg gedoopt in 1776, was winkelier en herbergier in Oerle en overleed te Tilburg 4-VI-1841. Hij werd 29-VII-1806 in het gilde aangenomen, werd 29-VIII-1824 als cornet koning en 30-IX-1830 tot hoofdman gekozen.
- 1828 **Theodorus de Kort**.
Afb. Boer met ploeg en twee paarden.
Merken: kopje, jaarletter U (1829) en IGP (= J. G. Panhuijzen, Tilburg). - Schild met genopte rand.
Th. de Kort, gedoopt te Moergestel in 1759, was landbouwer in Oerle en overleed te Tilburg 20-V-1841. Hij werd 25-IV-1803 in het gilde aangenomen, was deken 1822—1826, en werd 1-IX-1828 koning.
- 1836 **Cornelius Voskens**.
Afb. Boer met ploeg en twee paarden.
Merken: leeuwtje + 2, jaarletter C (1837) en IGP (zie 1828). - Schild met genopte rand.
C. Voskens, geboren te Tilburg 1806, was landbouwer aan de Reit en overleed 31-VII-1857. Hij werd 19-VIII-1835 in het gilde aangenomen; koning geschoten 29-VIII-1836.
- 1839 **I. B. Smulders**, 26 Aug.
Afb. Steenbakker vormt stenen bij een bakstenen oven.
Merken: leeuwtje + 2, kopje, jaarletter F (1840) en IGP (zie 1828). - Schild met genopte rand.
Jan Baptist Smulders, gedoopt te Tilburg in 1797, was steenbakker en molenaar aan de Heikant en overleed te Tilburg 2-II-1870. Hij werd 29-IX-1836 in het gilde aangenomen, was in 1856 deken en in 1864 oudraad.
- 1842 **Cornelus Kruyssen**, 29 Aug.
Afb. Standaardmolen.
Merken: leeuwtje + 2, jaarletter K (1844) en IGP (zie 1828). - Schild met genopte rand.
C. Kruyssen, gedoopt te Tilburg in 1794, was molenaar aan de Veldhoven en overleed te Tilburg 11-XI-1852. Op 29-IX-1838 werd hij in het gilde aangenomen.
Vanaf 1842 verdwijnt de normale schildvorm en bieden de koningen sterren of kruisen aan; vanaf 1877 ook sikkelvormige schilden.

- 1845 **D. Broeckx**, Bouwman.
Ster met vergulde kroon.
Merken: zwaardje en FK 28 (= F. Knegtel, Tilburg).
Dionysius Broeckx, geboren in Alphen in 1804, was landbouwer en logementhouder op de Heuvel te Tilburg. Hij werd 29-IX-1842 in het gilde aangenomen en werd 30-VIII-1845 koning.
- 1848 **M. J. Vos**, Bakker.
Kruis met vergulde kroon.
Merken: zwaardje en IGP (zie 1828).
Martinus Josephus Vos, geboren te Tilburg in 1809, was graanhandelaar aan 't Goirke en overleed te Tilburg 17-VII-1879. Hij werd 23-IV-1848 in het gilde aangenomen, werd 28-VIII-1848 koning en op 23-XI-1871 als oudraad ingehuldigd.
- 1851 **J. B. Weijters**, Koning en Standaardrijder.
Ster.
Jan Baptist Weijters, geboren te Tilburg in 1812, was bouwman op Loven en overleed 1-IV-1886. Hij werd 29-IX-1839 in het gilde aangenomen en schoot als standaardrijder tweemaal de vogel af (1851 en 1880).
- 1854 **I. A. Pigmans**.
Kruis met vergulde kroon.
Merk: FK 28 (= F. Knegtel, Tilburg).
Aan een kettinkje hangt onder het kruis een hartvormig schildje met zilveren kroontje en de naam I. A. Pigmans; afb. pijprokende boer met ploeg en paard.
Merken: leeuwte + 2, kopje + K, jaarletter U (1854) en VDH (J. van der Hooft, Breda).
Johannes Adriaan Pigmans, geboren te Tilburg in 1810 was landbouwer in Oerle en overleed te Tilburg 13-XII-1888. Hij werd in het gilde aangenomen 23-IV-1873 als regerend deken ingehuldigd en was in 1882 oudraad.
- 1857 **Arn. Teurlings**.
Ster met vergulde kroon; afb. St. Joris doodt de draak, op de achtergrond een standaardmolen en een bijenkorf.
Merk: zwaardje.
Arnoldus Teurlings, geboren te Tilburg 28-II-1827, was molenaar en herbergier aan het Groeseind en overleed te Tilburg 5-II-1887. Hij werd 23-IV-1854 in het gilde aangenomen.
- 1863 **I. W. Pigmans**.
Ster met vergulde kroon.
Johannes Wouterus Pigmans (zoon van koning 1854), geboren te Tilburg in 1838, was landbouwer in Oerle en overleed te Tilburg 27-VIII-1880. Hij werd 29-IX-1860 in het gilde aangenomen en werd 31-VIII-1863 koning.
- 1867 **W. van Gorp**.
Ster met vergulde kroon.
Wilhelmus van Gorp, geboren te Tilburg in 1837, was landbouwer op Loven en overleed te Tilburg 1-VIII-1902. Hij werd 23-IV-1857 in het gilde aangenomen en was in 1894 oudraad.
- 1871 **C. van Breda**.
Ster met vergulde kroon.
Merken: zwaardje en AR 5 (A. de Rooij, 's-Hertogenbosch). Cornelis van Breda, geboren te Tilburg 6-X-1823, was landbouwer en fabrikant aan de Hoeven en op 't Goirke en overleed te Tilburg 12-VI-1903. Hij werd 23-IV-1854 in het gilde aangenomen.
- 1874 **J. A. Segers**.
Kruis.
Merk: zwaardje.
Johannes Antonis Segers, geboren te Tilburg in 1838, was landbouwer in de Groenstraat en overleed te Tilburg 30-VIII-1905. Hij werd 29-IX-1857 in het gilde aangenomen en was in 1897 oudraad.
- 1877 **J. A. Segers** voor den 2de maal Koning.
Sikkel met genopte rand; afb. St. Joris, in uniform en met gepluimde hoed, doodt de draak.
- 1880 **J. B. Wijters** Standaard en voor de 2de maal Koning. (zie 1851).
Sikkel met genopte rand.
Afb. St. Joris, met helm, laarzen en sporen, doodt de draak.
Merk: visje.
- 1883 **A. Voskens**.
Ster met vergulde kroon.
Merk: zwaardje.
Adriaan Voskens (zoon van koning 1836), geboren te Tilburg in 1845, was landbouwer aan de Bosscheweg en overleed te Tilburg 12-XI-1922. Hij werd 29-IX-1863 in het gilde aangenomen en in augustus 1907 tot hoofdman gekozen.
Zijn vrouw, weduwe C. Voskens-Nouwens, schonk in 1925 een trom aan het gilde.
- 1886 **Laurens Vaarten** (zie 1892 en 1895);
(schild niet meer aanwezig).
- 1889 **M. Panis**, Timmerman.
Kruis met vergulde kroon.
Merk: zwaardje.
Martinus Panis, geboren te Tilburg 4-VIII-1855, was timmerman en herbergier aan de Bosscheweg en overleed te Tilburg 1-I-1935. Hij werd 29-IX-1882 in het gilde aangenomen en was in de jaren 1912-1914 deken.
- 1892 **L. Vaarten**, Koning voor den 2den maal.
Sikkel met genopte rand.
Afb. St. Joris, in uniform en met gepluimde hoed, doodt de draak.
Laurens Adriaan Vaarten, geboren te Alphen in 1850, was landbouwer in Oerle en overleed te Tilburg 2-XI-1910. Hij werd 23-IV-1882 in het gilde aangenomen.
- 1895 **L. Vaarten**, 3d. m(aal) Koning (zie 1886 en 1892).
Ster met vergulde kroon.
Merk: zwaardje.
- 1898 **A. Kolen**.
Kruis met vergulde kroon.
Merk: zwaardje.
Antonius Cornelius Kolen, geboren te Tilburg in 1866, was landbouwer in Oerle en overleed te Tilburg 5-VI-1919. Hij werd 29-IX-1889 in het gilde aangenomen en was deken in 1919.

(wordt vervolgd)

W. H. Th. Knippenberg.